

Успостављање верске
службе у Војсци Србије

СЛОБОДА

ВЕРОИСПОВЕСТИ

У Управи за традицију,
стандард и ветеране Сектора
за људске ресурсе и Управи за
људске ресурсе Генералштаба
опредељена су сва решења
неопходна за успостављање
верске службе у Војсци Србије.

Уз даљу реализацију
неопходних услова њено
увођење очекује се средином
наредне године.

Верска служба биће једна од општих служби Војске Србије, са две врсте и у оквиру њих шест специјалности. Организује се ради остваривања слободе вероисповести припадника војске и у функцији је развоја, изградње, одржавања и повећања њених оперативних способности, а не у сврху мисионарења цркава и верских заједница.

Да би се дошло до оптималних решења која одговарају условима у Србији и њеним оружаним снагама, у претходном периоду сагледана су бројна искуства страних армија. О понуђеним решењима, која изражавају те специфичности и потребе припадника Војске Србије, добијена су врло позитивна мишљења из домаћих цркава али и од страних експерата који се баве овим питањима у својим армијама.

СТАТУС ВОЈНИХ СВЕШТЕНИКА

Предвиђено је да верску службу у Војсци Србије врше свештеници односно верски службеници који имају високу стручну спрему и који су овлашћени од традиционалних цркава и верских заједница за обављање богослужбених делатности у складу са њиховим аутономним прописима. Војни свештеници имаће помоћнике који нису овлашћени од стране традиционалних цркава и верских заједница за обављање богослужбених делатности.

Прописано је да се свештеници односно верски службеници примају у професионалну војну службу у статусу официра. Поред општих и посебних услова за пријем у професионалну војну службу, они морају имати и мишљење овлашћеног великодостојника традиционалне цркве или верске заједнице којој припадају.

Помоћници војних свештеника имаће статус подофицира. И једни и други оствариваће припадности у Војсци Србије прописане за професионалне официре, односно подофицире и те припадности не могу остваривати на другом месту.

Уз прописивање ових војних услова, предвиђено је да традиционалне цркве односно верске заједнице одређују и овлашћују високо рангираног великодостојника за канонску надлежност над свештеницима односно верским службеницима.

Водило се, дакле, рачуна, да двојструка припадност, војној професији и цркви, буде усклађена у једној дужности, у пуној мери служења и војним и верским потребама.

Нивои организовања

Успостављање верске службе прописано је тако да се и термилошки и суштински уклапа у постојећу војну организацију, наравно уз прилагођавања неопходна за увођење нове војне службе.

Тако ће војни свештеници односно верски службеници бити распоређени на формацијска места у Генералштабу Војске Србије, командама оперативног нивоа, командама бригада и батаљона, Војној академији и војноздравственим установама. Њихова формацијска места у овим организационим саставима биће одређена актима формације. Поред већ дефинисаног статуса официра Војске Србије, војни свештеници због специфичности вршења послова из домена верске службе имаће специфичан статус по одређеним питањима.

Предвиђена су два начина за престанак службе војног свештеника. Поред општих услова под којима официрима Војске Србије престаје професионална војна служба, команда јединице односно установе Војске Србије покреће поступак за престанак професионалне војне службе војног свештенику када му његова традиционална црква односно верска заједница, према својим аутономним прописима, ускрати право за обављање богослужбених делатности.

С обзиром на ингеренције које цркве по својој природи имају над свештенством, Министарство одбране закључиће посебне споразуме са традиционалним црквама и верским заједницама којима ће бити уређена питања међусобних права и обавеза у вези са организовањем и вршењем верске службе у Војсци Србије.

Надлежности и бројност

Организацијом верске службе бави се унутрашња организациона јединица Кабинета начелника Генералштаба Војске Србије надлежна за верске послове. На нивоу Генералштаба војни свештеници потчињени су начелнику Кабинета начелника Генералштаба Војске Србије, а у командама оперативног и тактичког нивоа и у установама Министарства одбране,

СВЕШТЕНИЦИ-ОФИЦИРИ

Верску службу у Војсци Србије вршиће свештеници односно верски службеници који имају високу стручну спрему и који су овлашћени од традиционалних цркава и верских заједница за обављање богослужбених делатности у складу са њиховим аутономним прописима. Они ће се примати у професионалну војну службу у статусу официра.

потчињени су командантима (начелницима, директорима) јединица односно установа.

Са канонског становишта одговорни су овлашћеном великодостојнику своје цркве односно верске заједнице.

Колико ће војних свештеника бити зависиће од броја верника у војсци. Ако буде 100 до 500 припадника Војске Србије верника једне традиционалне цркве, Министарство одбране запослиће једног свештеника те цркве. Двојица свештеника долазе на 500 до 1000 припадника, а још по један свештеник биће на сваких следећих 1000 припадника Војске Србије верника једне традиционалне цркве, односно верске заједнице. За сваког војног свештеника одређује се један помоћник исте вероисповести.

Верска права

Регулисан је и случај непопуњености формацијског места војног свештеника или његове дужности. Тада се уместо њега, у сарадњи са овлашћеним вели-

кодостојником, може привремено ангажовати локални свештеник.

Да би се остварила слобода вероисповести војни свештеник обавезан је да припаднику Војске Србије који у својој јединици нема свештеника своје вероисповести, помогне тако што ће му омогућити комуникацију са војним свештеником његове вероисповести из састава друге команде јединице или установе, затим у остваривању права на специфичну исхрану или омогућавање излазака и одсуства у време верских празника дефинисаних законом.

У планирању ће се водити рачуна да вршење богослужбених делатности буде у сагласности са реализацијом основних задатака, потребама, обавезама, материјалним и финансијским могућностима команди јединица односно установа.

И у мултинационалним операцијама, ради остваривања слободе вероисповести припадника ангажованих јединица, биће ангажовани војни свештеници. Учествоваће и у планираним активностима међународне војне сарадње, а када се оне организују са искључиво верским елементом могу учествовати уз мишљење овлашћеног великодостојника.

Богослужбени простор

До увођења верске службе остаје да се уреде богослужбени простори где ће се вршити служба. Те просторе одредиће командант касарне, војног објекта и другог места на којима се извршавају задаци или командант који је претпостављен свим јединицама или установама, на предлог војног свештеника.

Истиче се да је богослужбени простор неповредив, а при његовом уређењу уважиће се мишљења војног свештеника и овлашћеног великодостојника. Обавеза је Министарства одбране да опреми те просторе покретним стварима, а цркве ће уредити унутрашњост и опремити их богослужбеним предметима и литературом.

Верски обреди могу се обављати и ван богослужбеног простора уз одобрење претпостављеног старешине и уз сагласност овлашћеног великодостојника.

Успостављање верске службе у Војсци Србије омогућава поштовање права на слободу вероисповести њених припадника, у тежњи за јачањем оперативних способности, чиме следи традицију али и савремене трендове у модерним армијама, које ово питање регулишу на различите начине али са истим мотивима поштовања људских права и јачања својих оружаних снага. ■

Р. МУТАВЦИЋ
Снимио Д. БАНДА